

que illa admouenda supra locum affectum, vt constrictis venis partis, & vacuis spacijs cursus humo- A
ris intercipiatur. Conferunt & illa cerutici imposita, in qua vasa sunt, per quæ à capite materia noxia
ad affectum latus descendit: Ac vt breuiter dicam, spectandum est, quicquid est in materia, vel in lo-
co, in quem decumbunt humores, vel à quo commouentur, vel per quem feruntur, illudque remouen-
dum, quod fluxionis susceptionis que labentis humoris est causa, si modo id fieri possit. Siquidem par-
tis situs, connexioque remedia non admittunt, vt pote quæ secundum naturam ita nobis sint insita, vt
mutari nequeant. Iam verò videndum, quid postulent febris, & illius causæ. Indicat profectò illa refri-
gerantia, & humectantia; non quòd morbus sit calidus, & siccus, nimirum quum siccitatis ratione
actiones perpetuò non vitiet; sed quod excedens ille calor siccitatem quandam inuchat, cui nisi suc-
curratur, morbos tandem euadit. Cæterum quum febris, quæ pleuriticos sequitur putrida sit, duo indi-
cantur necessaria præsidia, & duæ sunt causæ quæ ad putredinem faciunt procreandam, materia (in-
quam, & id quod eam putrefacit. Porrò materia duplex. Quædam enim iam corrupta est, siquidem B
putrefactio corruptio est quædam, cui debetur vacatio; alia verò, quæ in via est ad putredinem, cuius
vitium non nisi coctione emendare licet. Hæc enim humores, qui caloris excessu dissimiles sunt red-
diti, alterat; & quantum licet per materiam, concoquentibus partibus assimilat. Est autem id quod ma-
teriam putrefacit, & corrumpt, calor ipse febrilis, qui refrigerationem indicat, nec tolli potest solis
refrigerantibus, nisi ablatis eodem negotio causis, à quibus est auctus. Causa verò in huiusmodi fe-
bre non est obstructio sed inflammatio lateris, quam remouere oportet per commoda auxilia, & con-
temnenda ea, quæ ad obstrunctiones faciunt, quorum nullus in huiusmodi febribus potest esse vsus.
Atqui vacuatur materia putrefacta purgatione potissimum quæ victo iam morbo, & concocta mate-
ria, est instituenda per idonea pharmaca quo tempore, & sudore, & balneo, & insensibili transpira-
tione educitur. Concoquunt autem pro diuersitate materiae nunc temperata, nunc frigida, nunc cali-
da, sicta, humida, extenuantia, incrassantia, & incidentia; tum illa, quæ vacuant, si forte humor præ co-
pia concoquentis naturæ vires excedit. Quibus verò remedij inflammatio ipsa curari possit nunc tra-
dendum est, hoc enim ex prima diuisione eorum, quæ præter naturam in hoc casu esse diximus, qui C
bus medendum sit, superesse video: id quod ostendet natura ipsius affectus, qui quum ex repletione
humoris consistat, indicat adferenda esse auxilia, quæ eum celeriter euacuare possint. Quòd si id asso-
qui nequierimus, suppuratione procuranda; quæ etsi fugienda est, quantum licet, tamen vbi alia non
prosunt, præstat eam admittere, quæ corruptionem, & certam mortem expectare. Nam post suppu-
rationem adhuc spes aliqua de salute remanet; post corruptionem verò, & putrefactionem nulla. A
induratio, & translatio humoris in pulmonem, quibus modis inflammations lateris nonnunquam
solui diximus, nequaquam tentandæ. Quid autem sumi possit ad vacuationem, natura humoris, & lo-
ci affecti conditio ostendent. Nam mitioribus remedij sanguis purus, & biliosus, quæ pituitosus,
vel melancholicus discutitur. Patitur quidem membrana succingens costas, interim tamen, vt in om-
ni alia inflammatione, venæ circumstantes humore distenduntur, estque membrana rara vt exsudare
per illam possit humor, constituitque superficiem internam thoracis, in cuius cavitate est pulmo, in D
quem facile ob mollitatem recipitur humor, qui exsudat, & per tussim expuitur. Nec distat eadem à cu-
te, adeò vt portio humoris adhibitis remedij lateri vacuari queat. Est & hæc pars in loco calido, vbi
caloris insiti vi aliquid dissoluitur. Proptere tria erunt à nobis præstanta; vacuandus inquam humor
per digerentia extrinsecus admota (nam quæ sensibiliter vacuant, inflammatio antè suppurationem
non admittit) & per ea, quæ sputum prouocant: & propterea inuandus calor; ac digerentia, interna
que calor non solum consumunt materiam, quæ sub membrana continetur, sed eam etiam, quæ in-
venis est. At per sputum ea educitur dumtaxat, quæ a venis intra membranam excidit, alia enim non ex-
puitur; cui etiam præter digerentia venæ sectio, & purgatio ab initio contulit. Sunt autem (ut dixi-
mus) digerentia ex uno genere rerum sumenda, nempè ex illo, quod extrinseca omnia præsidia exhibet. Atque illa quidem (vt diximus) pro differentia humorum calida, humida, sicta, vel ex his compo-
sita sunt eligenda; adhibendaque in vnguenti, vel emplafti, vel fomenti, aut alterius compositionis
formam, prout magis expedire videbitur. Nam vbi materia admodum calida est, fomenta, & vngue-
ntes tutius admouentur: emplastra verò, & cataplasmata suum maximè habent usum in frigidiore hu-
more, qui ampliorem calorem ex crassitie medicamenti requirit. Possunt & ad hūc usum admoueri
cucurbitulæ in rebelli admodum affectu: hæ enim validissimè humorum euocant, præfertim si scari-
ficatio addatur. Cæterum calor internus discutit quidem, absuntque noxiū humorū, sed non tu-
tum est, præsente febre, cum augere, nec commodum iniungere animi, corporisque motus, aut quæ in-
geruntur remedia calida, quæ id faciant. Quare maior spes in ea vacuatione, quæ per sputum perfici-
tur, collocanda est, quæ sua quoque postulat auxilia. Nam quum ad expusionem humorum necesse
sit thoracem ipsum dilatari, comprimi, variè denique agitari, requiratur præterea huiusmodi materia
quæ ne uel nimia tenuitate diffluat, dū ab aere expirato usum attollitur, aut ob nimiam crassitatem di-
moueri nequeat, neue etiam ob visciditatem tenacissimè inhæreat, duo hæc nos spectare oportebit,
quum sputum elicere studemus, vt scilicet thoracem ad motum aptum, & materiam ipsam medio-
criter